

Степан ШКАПІЙ

*Гумореси
і не тільки*

Хмельницький
ФОП Цюпак
2018

ББК 83.3(4УКР-4ХМЕ)6
Ш66

Літературно-художнє видання
ШКАПІЙ Степан Михайлович
ЧИЛІ
Гумореми *і не тільки*

С.М. ШКАПІЙ
Ш66 ЧИЛІ. – Хмельницький, Видавець ФОП Цюпак А.А.,
2018. – 104 с.
ISBN 978-617-513-478-8

Слово. Чарівне українське слово. Чим більше його пізнаєш, тим більше захоплення воно викликає, відкриваючи глибинні багатства рідної мови. І чим повніше занурюєшся в таїнства слова, тим яскравішими барвами вирає воно у серцях справжніх поціновувачів, котрі ним живуть, мріють і насолоджуються його немеркнучою красою.

Так само тішитися і щиросердно всміхається метким та добірним словом автор збірки гуморесок – Степан Шкапій, уродженець зеленоокої Галичини і житель золотаво-пшеничного Поділля.

ББК 83.3(4УКР-4ХМЕ)6

ISBN 978-617-513-478-8

© С.М. Шкапій, текст, 2018
© О.О. Левчук, ілюстрації, 2018

Від автора

Милий Читачу! *(Дискримінація!.. Де ж гендерна рівність?.. А читачкам до книжки зась?.. А.Н.)*

Одразу хочу подякувати Тобі за те, що взяв *(а жінкам не можна?.. А.Н.)* до рук мою книжечку – це вже налаштував на оптимістичний лад.

А тепер коротенька історія щодо її створення та особу, безпосередньо причетну до цього дійства, себто автора.

Без надмірної скромності почну, звичайно ж, з особи...

Виходець з Галичини, з 80-х років минулого століття проживаю в Подільському краї, де й прилучився до художнього слова, працюючи зв'язківцем в системі колишнього комбінату «Хмельницькпромбуд». Дарував віршовані привітання колегам до урочистих дат, а потім просто гуморні вірші пішли з-під пера до людей. До речі, комбінат видав сам для себе мою най-найпершу книжечку. Називалась вона – «Телефонный справочник». Тираж – 5 тисяч! Ех, коби такий тираж мені та й тепер!.. Але щоб це вже книжка гумору була...

А була... Щоправда, мацюпеньким тиражем. У 2015 році вирішив зібрати докупи написане (за винятком довідника) і видати. Невдовзі й зробив це... Друзі й родина коштами допомогли. В древньому і вічно юному Острозі була видрукувана автобіографічно-гумористично-іронічна книжка «Рими й рядки поміж ними». Як на мою думку, добротна, добра, тепла, хоч і насмішкуваті речі в ній є, і навіть сатиричні. І попливла б вона на хвилях літературного потоку, і не потонула б, якби обізнаний був автор із сучасними вимогами книговидавання. З'ясувалося, що книга – ой, пробі! – «незаконнонароджена». Не знав той С.Ш – пій, що треба індекс ISBN присвоїти їй.

Довелося стягнутися на узаконену книжку: з індексом. Вкинув усі свої творіння у «Джакузі», видавець Алла Анатоліївна Цюпак втиснула її *(чи джакузі – це воно?)* між

двох палітурок – і, завдяки благодійникам (*міг би й назвати!.. А.Н.*) книгу під такою назвою випустила у світ. Світ не надто широкий, складається в основному з України, але кілька екземплярів книжки отой літературний потік заніс в закордоння і навіть в заокеання.

Оскільки не все з написаного на той час змогло поміститись в «Джакузі», та ще іноді й свіженьке, як не дивно, прибувало, – постало питання щодо нової збірки. Таким ось макаром і появилось «Чилі». Чому книжка має дещо дивну назву, стане зрозумілим після прочитання оної. А може, й не стане, позаяк навіть автор не має наразі стовідсоткової впевненості у вірному виборі назви, най їй грець!..

Складається книженція всього-на-всього з двох розділів: перший – власне «Чилі», куди входить однойменна «гуморема» разом з кількома іншими напрацюваннями того ж стибу, а другий – «Галичанські притрапки» – це вже як данина тій місцевості, де моя пуповина закопана.

Звідки взялось словечко «гуморема», натепер годі й пригадати – вирішив колись назвати таким чином довжелезну заримовку, ото й користуюсь цим ще науково не обгрунтованим терміном і донині.

«Галичанські притрапки» від «гуморем» далеко не втекли – теж доволі розлогі, але, як говорять на західноукраїнських теренах, – то таке... А яке те таке, скажеш Ти, милий Читачу (*Знову... Ох, Степане... перепаде тобі від жінки... А.Н.*), коли перегорнеш прикінцеві сторіночки книжки... Буду вдячний за відгуки.

З повагою, автор, Степан Шкапій і редактор Анатолій Ненцінський: це саме він, сховавшись між дужками, підструнчував автора в тексті передмови.

ЧИЛІ

*Славкові Чучману,
ідейному натхненнику написано,
присвячую*

На бомбетля всівся дідо
Думку си гадає...
Завтра ж з Мексики до Львова
Зять 'го прилітає.
Не сам – жінка, двійко діток –
Любенькі онуки.
Сльози радості й любові
Капнули на руки...
«Певно, привезуть з собою
Імпортних дарунків –
Для очей людських потішних,
І смачних для шлунків».

Прецінь, добре – зятів мати,
Навіть мексиканців:
Як засватав українку –
Вже ж не з голодранців.
Лиш одна гриза в старого:
Є не раз трафунки,

Що в літак не всі влізають
Сумки та пакунки.
І попробуй, дочекайся
Бідному Івану,
Зак доправлять їх морями
Аж з-за океану.
Щось залежатися може,
Децо й зіпсуватись,
Або взагалі не тому,
Кому слід, дістатись.
Чим змарновані покриєш
Тижні, дні, години?
Не так шкода того харчу,
Як власної слини!..

Дідо сам не одне літо
Ночує і дніє,
Тож всякому подарунку,
Мов дитя, зрадіє.
Міниться, переживає
І душею й тілом,
Аби добро (з родиною!)
Вчасно прилетіло.

...Вийшов місяць зорі пасти,
Сперся на хмарину.
Дід до ліжка почалапав,
Влігся під перину,
Обійняв подушку ніжно,
Й тільки взявся спати,
Як почали йому снитись
Мексиканські Штати:

Нагір'ями і хребтами
Дідо наш мандрує,
Під ним коники басисті
У розкішній збруї –
Вгодовані і лискучі,
Грає кров у жилах –
Не з тих явно, що в колгоспі
Болотá місили, –
Біжать весело.
Й не знати –
Чи старому раді,
Чи від того, що не були
Ані дня в бригаді,
Не возили дровець з лісу,
Листя на загати,
Не орали, не сіяли –
Чом не гарцювати?..
В діда спина рівнесенька –
Вигрілась ломота! –
Умостився у сидельці
В позі Дон-Кіхота.
Збоку біжить вірний цуцик,
На імення Санчо –
Супроводжує старого
До зятька на ранчо.
То дарма, що пес дрібненький –
Вміє дати дроту:
Ведмедеві не вціліти,
Не те що койоту.

У полоні хмар сріблястих
Даленіли Анди,
Звивалася між каньйонів
Стрімка Ріо-Гранде.

З піднебесся пантрували
Поживу кондори,
Адже їм ніхто не носить
Харчу до комори...

Де вузенько – дідо пішки,
Боки обдирає,
Бо кактусів не колючих
На Землі немає...
Дома в діда на подвір'ї
Журиться агава,
А тут родичі агави
І зліва, і справа
Нависають, як в Нью-Йорку
Віллі¹ хмарочоси
І мандрівникам незграбним
Добре дають джосу:
Мало того, що колючі –
Бий їх в пень болячка, –
Дотулишся – нова напасть:
Вчепиться сверблячка!
Вдень, під сонцем, виручає
Мазь з старого сала,
А вночі – хоч в Ріо плигай,
Чи пірнай в Чапала, –
Нема спасу ніякого –
Засвербить і в роті...

Старий розняв сонні очі
У холоднім поті,
Мацнув сам себе за руки,
Поторгав за ноги,

За голову, попід груди –
Все тіло вологе,
І верета, що спав на ній,
Й гусяча перина...
А свербіж – могла б сказитись
Зопалу людина!
Згріб старий думки докупи,
Як горох у жменю,
Й пригадав – носив учора
Полову з ячменю.
Голова ж була забита
Іншими думками,
І на те, аби помитись,
Не стачило тями:
В остюках поперся в ліжку,
Що вже дивувати,
І на тобі – сон потішний, –
Мексиканські Штати!..

Плюнув дідо спересердя,
Й вибрався на ганок.
Темне небо ледь сіріло –
Виповзав світанок.
Гончі Пси гонили зорі
Домів, до кошари,
Місяця не стало й сліду –
Викрали Стожари!..
Обхопив дід голівоньку
Обома руками:
Знов лягати начеб пізно,
Уставати – рано.
Хапнув мило і «вмачалку»,
Для гоління піну,

Скинув спідне з остюками,
Заліз в душкабіну.
І тільки-но намилився –
А тіла чимало, –
Як не стало раптом світла,
Й з ним води не стало.

(Село, бачте, усе стерпить –
Всякий теє знає,
Що ним місто якнайперше
Діри затуляє).

Схопив відра навпомацки –
Й притьма до криниці.
(Натягни ж-бо, оглашений,
Хоча б ногавиці!).
Коли очі пече мило,
Решта все – байдуже...

Паломники йшли на відпуст,
Й захрестились дуже.
Многогрішні на колінах
Небеса просили,
Аби в кару їм не слали
Нечистої сили...

З діда милення летіло,
Як з подушки пір'я.
Зачерпнув води, й прожогом –
На своє подвір'я.
Лиш линув на головешку
Студену водицю –

Згадав маму, тата, й вуйка –
Що копав криницю.
Шкіру дідові стягнуло
Так в лиху годину,
Аж все те, що виступало,
Пішло всередину.
І щоби не сиві вуса
Й брови пелехаті,
Був би першим серед людства
Без ознаки статі!

Коб-то раптом не зловити
Ще яку недугу,
Дідо вклав старечі кості
Під перину...
Другу!..
Чи відігрівався довго,
Годі вже узнати,
Бо прийшла пора хазяйству
Певну раду дати.

З господарки є три курки
І сусідська квочка,
Що з кошика на світ зирить,
Як гриб з-під пеньочка.
Торік птиці було більше –
Геть грядки роздерли,
Та під зиму, у ніч глупу,
Лиси їх зажерли.
А когут – сльоза зросилась,
Бо із півнів добрих! –
У двобої з хижим звіром
Впав смертю хоробрих.

Дідо – матиме здоров'я, –
Збуде трохи грису
Й діри всі зацементує,
Не дасть ходу лису,
Бо старому вже й від льохи,
Як признатись, стидно –
Через тії амбразури
Півсела їй видно.
Замість сало відкладати –
Лиш очима водить,
Й ліпше, аніж дідо, знає,
Хто куди з ким ходить!
Ет, коби була ще вдатна
Об тім розказати –
Їла би делікатеси
Не з їдної хати!

(Дідо вагу особливу
Льощі приділяє,
Бо й сам з того, що їй варить,
Зчаста користає).

У старих, як дідо, клітках –
Кролі й кроленята:
Тим встигай лиш сухе сіно
На ніч підкидати.
(Позаяк герой повідки
Щедрої натури,
То ласують м'ясом рідні –
Газді стане й шкури).

Є ще песик на подвір'ї –
Німецька собака.

Шварциком назвав, бо чорний –
Їсть за трьох, чортяка!
Підібрав його під ровом,
Як брив з гостей «вальсом»,
Був би білим – називався б
Протилежно – Вайсом!
Рудий котик – як без нього? –
Кличеться – Іриска:
Мишей тільки з мишоловки
Він бере до писка.
З нори сірих – «інтелігент!» –
Лопати не сміє,
Аби флюса не дістати,
Чи там алергії.
(Деколи котячу миску
Шварцик «підчищає»,
І то псові ніц не шкодить –
Заїдів немає!)
Квітів в діда розмаїтих –
Не злічить ніколи!
(Їх би стільки не буяло,
Коб не любі бджоли).
Що то славні трудівниці –
Нам та до них вдатись!
Нічого й по «заграницях»
Було б поминатись!..
Не забути б – от халепа! –
Річ одну додати:
І автору пощастило
Меду скуштувати!..

Повернімося ж до справи –
Дідо у тривозі,

Пощо йому нас чекати,
Стоячи в порозі?
Гут.
Іде він до комори,
Бере зерна з бочки,
Сипле курям в годівничку,
В маньорку – для квочки,
Бульбу з грисом, кропивою –
Свині у корито,
Й хита скрушно головою:
Знову піл розрито!
– Шляк тя трафить! –
Побачене діда розлютило,
Взяв обценьки, й ще одного
Дрота вправив в рило!
Затим почав, вибачайте,
Гної викидати.
(Вартувало б то, звичайно,
Раніш розпочати!
Неборака ж забарився –
Не з своєї волі).
Сінця дрібку запашного
Смикнув у стодолі
Вуханям.
Бо то є живність,
Прецінь, благородна –
Не дасть знатися про себе,
Навіть як голодна!
Мав до Шварцика узятись
Й рудика-Іриски,
Не встиг – вчулись за ворітьми
Різкі гальмів писки.

– Що стряслося? –
Він до хвіртки,
Й лиш очима лупа:
Із авта зятьок виходить
В майці «GWADELUPA»,
За ним донька у літньому
Легенькому строї,
А з машини тарабаняць
В скло діточок двоє,
Бо зсередини не годні
Дверцят відчинити –
Так пакунками доверху
Їх авто набите.
Дідо – в радість! –
Є пакунки!
Діти є, й онуки!
Простягає для обіймів
Мозолясті руки,
Плаче, тішиться, сміється,
Серце дрібно скаче –

Що у світі є миліше
За лице дитяче?
За найвні і бездонні,
Щирі в думці очі?
То все дяка за колишні
Недоспані ночі!..

Відмахнув сльозу щасливу
Дідо, став до плоту:
– Ви, непречком, не змінили
Терміни прильоту?
Менший першим обізався
Із самого низу:

– Діду, то ми вам хотіли
Видати сюрпризу!
– Ясні мої янголята!
Прошу всіх до хати,
А там я уже зміркую,
Чим вас пригощати!
– І не думайте!
Що треба –
Маємо з собою! –
Зять до діда обізвався
З торбою важкою.

Тут не лишне б нагадати
Справу гонорову:
Мексиканець досконально
Вивчив нашу мову!
Гірко, братці, та сказати
Варто принагідно,
Що не всі ми в Україні
Жалуємо рідну.
Випадає більше світла
Мові чужоземній,
Ніж своїй, що заховалась
У куточок темний,
Мов сирітка...
Яка думка
У сіроби в гадці,
Люд простий не волить знати,
Що вже можновладці...

Повернімося до дійства,
Лишимо дебати,

Бо ж давно пора родину
Дідові приймати...
Поносили речі в хату,
Яства у комору,
Щоби очей не зривати
Людам в жнивну пору.

Ти, напевно, заморився,
Дорогий Читачу,
Але на цім зупиняйтесь
Я причин не бачу:
Автор вглиб не надаремне
Кидає насіння,
То щоб сходів дочекатись,
Бажано б терпіння...
Продовжимо...
Подіями
Дідів день багатий,
Отож пора заглянути:
Як ведеться в хаті?

Гості спершу розібрали
Речі особисті:
Штани, плаття і костюми,
Хустини барвисті
Визволяли з саквояжів,
Як бранців з неволі.
Дідо дивувався:
«Й до того
Не ходили ж голі?»
Діставали покривала,
Килими пістряві:
Це ще може пригодиться! –
В дідовій уяві

Вималювалась реально
В остюках перина
І фантомно засвербіла
Недомита спина.
Про дитяче говорити
Сенсу тут немає,
Бо з привезеного дідо
Назв не пам'ятає.
Залишилось дві коробки –
Громіздка й маленька.
– Це вам! –
Зять всміхнувсь, – обнова,
Дециця скромненька!
Дідо розпочав з малої –
Пощо рвать підметки! –
Дві футболки, сорочина,
Труси і шкарпетки.
Наче й дякував люб'язно,
Та кривилось лико,
І цікавість розпирала
Взятись за велику.
– Не кримпуйтеся², сміливіше! –
Дочка до старого.
Дідо глянув і зам'явся –
Було, друзі, з чого! –
Більше метра в діаметрі
Сомбреро картате
Й під ним вовняна накидка –
Зір не одірвати!

Далі – більше: штани грубі
З волової шкіри.

– Ет! Коби раніш ті сподні
Татові до фіри!
(Дідів тато був фірманом
В селі за «совітів»,
І не мав штанів без латок,
Що гріха таїти...)
– Одягайте! –
Зять конкретну
Визначив задачу.
Дідо одіж як нап'ялив –
Справжній тобі мачо!
Шкода лишень – в коридорі
Місця бракувало,
І сомбреро широченне
В психу³ не влізало.
Менше з тим.
Пора настала
Обід ладнувати.
Дідо ліпив варениці
І кришив салати.
Дочка з кваску борщ варила
І кидала в страву
Чудодійну мексиканську
Запашну приправу.
Зять – його, бігме, вартує
Шанувать всіляко, –
Випікав щось з кукурудзи
Й курятини – «тако».
Затим взявся за «кесадос»,
«Бурітас» і каву,
Й наостанок вщипнув нишком...
Дідову агаву,
Щоб додати до салату, –
Але передумав,

І, зак дідо часник чистив,
Сам той кусень схрумав.
Внуки бігали за Шварцом,
Скубали малину –
Гріх до праці запрягати
З дороги дитину!

Зять з комори на колесах
Приволік валізку,
І врочисто: – То текіла,
Тату! – штат Халіско!
Дідо витягав зі скрині
Празничну церату,
Й запитав:
– Хіба різниця
Є, з якого штату?
Головне, щоб на виделці
Синім пломеніла,
І не так, як бурячанка,
Попід ніс пахтіла.
Реакція на те зятя
Була моментальна:
– Як з Халіско, означає –
Річ оригінальна!
Усе інше – варто знати, –
То проста сивуха,
Від котрої можуть стати
Сторчма тільки вуха!..
Глипнули одне на друге,
Хвильку помовчали,
А затим удвох наїдки
Понесли до зали.

(Їм раніше, то й на кухні
Місця вистачало,
Але дідове сомбреро
Пляцу вимагало...)

Хоч у хаті і не важать
Умови погодні,
Дідо не знімав сомбреро
І ковбойські сподні.
Це укотре підкріпляє
Очевидні речі –
Що людині імпонує,
Те й бере на плечі,
Чи на голову саджає,
Ба, на ноги тягне –
До приємного й зручного
Тіло завше прагне.

Їжу поблагословили,
І до столу сіли.
Ачей, варто зауважить,
Окрім всього їли:
Манго, ківі і банани,
Кокоси, папайя –
Чи ж ми гірші від ацтеків
І племені майя?..
Дідо з зятем смакували
Халісську текілу –
Воно, звісно, не зашкодить,
Як вживати вміло,
Тим паче, що організми
У обох могутні,
Не резон є говорити:
«Пияки безпутні!»

Раптом стук почувся в дверях.
– Хто?
– Сусід навпроти!
Чи не буде де якої
Пильної роботи?
Бачте, пенсія далеко,
Дочка «при надії»,
А тут – гвалт! – нема де взяти
Й ложечки олії!
То я, ади, на дровітні
Патики підкину,
А ви, коли на то ласка,
Дасте копійчину?!
– Ноу проблем! –
Зять гостинно. –
Пригубите з нами?
Сусід забув про олію,
«Пропустивши» грами.
Дідо вчасно спохопився,
Всучив «п'ятдесятку»:
– Бери! Мо', колись, відробиш!
– Дякую вам, братку! –
Пішов.
Тільки-но розлили –
Тарабанять в шибку:
– Тутка є маленькі діти,
Позичите пипку?
– Заходь!
В дверях молодиця
Нипає очима,
А в вереті дитинчатко
Сопа за плечима.

Дочка виручила жінку –
Пипку стерту дала
І гостинців у верету
Від душі напхала.
– Дякую вам, добрі люди,
Лишайтеся здорові!

– І вам, – дідо, – не хворіти!
(В роменській вимові!:
Старий колись з циганами
Райзував в Одесу,
І слів їхніх нахапався –
Задля інтересу).

Спитаєте:
– А що ж далі?
Далі було різне:
Забігав хтось оцінити
Барахло залізне,
Родич, хоч дощів не було, –
Клянчив дати сапку, –
В цьому місці не виходить
Нам ужити крапку,
Бо відомий «трудоголік»,
З ледацюг – ледащо,
Хтів лопату – сніг кидати...
Серед літа!..
Нащо?!
Самітниця, що мешкала
Поблизу криниці,
Враз згадала, що їй треба
Кроля...
(Для кролиці!)

А один панок поважний –
Жив побіля школи, –
Волів знати:
Помічні є
При склерозі бджоли?!.
Й скільки їх у головешку
Бажано втулити,
Аби можна було пам'ять
Знову відновити...
Нісенітниця? Не зовсім.
Висновок негарний!
Ади, який став наш дідо
В селі популярний! –
Котрі раніш до обійстя
Не знали й дороги,
Перед ганком на порозі
Визували ноги!..

Про сомбреро тра сказати...
Дідо ставав гопки,
Як пояснював, що то є
Реквізит для шопки⁴.

Трапеза тривала, й скоро
Стало зрозуміло,
Що з закускою у хаті
Препаскудне діло:
Згризли яства іноземні,
І кокоси навіть –
Правда чиста, присягаюсь,
Пощо тут лукавить!
А текілу у валізці –
Дідо враз відзначив –

З-під стола ніхто, на щастя,
З гостей не зобачив.

Грішне й праведне у парі –
Харч повимітали,
Про текілу ж – на спасіння! –
Й гадки не дойняли!
– Хоч би зерня де лишили! –
Скрушно дідо доні, –
Й тут перчину простягає
Зять йому в долоні.
– Овоч класний! Супер-пупер!
Як і назва – «чилі», –
Ріже дідові ув очі
Дещо вже підпилі. –
Лем на духу заявляю –
Чесно і відверто:
Подається в нашім краю
Лише для десерту,
І то тільки на великі,
Зауважте, свята...
Хотів вести мову далі,
Та не встиг сказати:
Дідо з трунком іноземним
Вихилив чарчину,
І запхав собі до писка
З хвостиком перчину...

Якусь дивну особливість
Мав заморський трунок,
Бо розкушена перчина
Зразу впала в шлунок.
Середина заревіла,
Мов нутро вулкана,

І у череві пекельна
Утворилась рана.
Стравоходом піднялася
Вулканічна лава,
Узялась вогнем текіла,
Вудилась агава,
Чорні пасма волохаті
Вилітали з жерла,
Дідо захтів наостанок
Втяти «Ще не вмерла!..»,
Та не зміг...
Насилу, бідний,
Звівся він на ноги
В думці, що навік лишає
Дорогі чертоги.
Страшний вогонь розливався
По його утробі,
Очі дідові спинились,
Гий шкварки на лобі.
Лізли би, можливо, й далі,
Коби не сомбреро.
Добре хоч, що те сомбреро
Було не з паперу.

Що то речі в закордонні
Роблять, як належить, –
Коби наші – запобігти б
Не вдалось пожежі!..

Повернемося до діда:
Ледь намацав стіни, –
Помагають, рідні, вдома! –
Й вибрався у сіни.

З них наводкою прямою
Дременув на ганок.
Голова – неначе жаром
Вщерть набитий жбанок, –
Розкрутилась – у сомбреро! –
На всі штири боки.

Живність діда як уздріла,
Кинулась навтьоки:
Кіт забився з переляку
В Шварцикову будку,
Пес розлив, як пер в стодолу,
Колорадам трутку.
Кури – в попелі купались
Біля перелязу, –
Знесли кожна по два яйця,
І всі троє зразу!
А когут сусідський, падку! –
Нидів на кілочку, –
І собі надумав знестись,
Аж заліз під квочку.
Квочка не дурна терпіти
Дії знахабнілі –
Знялась.

(Когут досиджував
Потім дві неділі)...
Льоха витріщала бали
З невимовним жахом.
Те, що мало стати салом,
Вийшло одним махом.
Кролі злякані трусились –
Клітка аж дрижала.
Коб діра яка – до ліса
Дали б сірі драла,

Й полетіли, мов каміння,
Випущене з пращі.
Страху мали б, прецінь, менше,
Навіть в вовчій пащі!
пси сусідські скавуліли,
Ями – в будах! – рили.
Одне лишень утішало,
Що бодай не вили!
Дідо рискав по подвір'ю,
В вухах тріскотіло,
Душа гречна 'го палала,
Тіло аж кипіло!..

Дочка дітей пригортала,
Й крила чоловіка:
– Ти що, дрантя, з'юдив⁵ тата,
Хтів збавити віка?
Зять, далєбі, не пручався,
Зла не мав на «пилку», –
Розумів, що з перцем «чилі»
Допустив помилку...

Як по правді – хто з чужинців
Годен передбачить:
Наш бо брат, як добре вдує,
Їсть усе, що бачить!
Упередити від цього –
Марнувати справу:
Іноземцю що на гибель,
Нашому – на славу!
Та й навиворіт, буває,
Є можливість втнути –

І зумій-но тоді долю,
Хлопче, оминути!..

Пізно голову, одначе,
Попелом всипати...
Зять метнувся на подвір'я
Діда доганяти.

Вулицею тої миті
Йшли неквапом люди,
І, як в нас здавен ведеться,
Заглядали всюди.
Бо про газду вірну думку –
Знають і поети, –
Скласти легше, коли зиркнуть
За його штахети.
А там порохом куріло,
Аж ревло, торнадо:
Намотував дідо круги,
Зять звивався ззаду.
Не взялися добрі люди
Довго дивувати,
Хто, кого, і за що саме
Гонить кругом хати, –
Увірвались на подвір'я
І обох скрутили,
Ледь на собі не порвавши
Від натуги жили.
Дідо – хай здоровий буде
Та й на добрім слові, –
Два передніх (поміж іншим)
Зняв рятівникові.
Дійство вздрівши випадково,
Прочанин ранковий

Своїм ходом за годину
Був у древнім Львові.
Певно, силу непомірну
З видава він злапав,
Бо учора ще на прощу
Всеньку ніч чалапав...
Зять відсапувався й дихав
Легким перегаром.
Нутро дідове пахтіло
Вулканічним жаром,
Що назовні виривався
З тіла оболонки,
І, немов суху солому,
Палив посторонки.

Вітерець легкий повіяв
З зеленого лугу...
Не спішіть сльозу пускати,
Заждіть хвильку-другу!

Коб не міркувати довго:
Як ото в повір'ї –
Чия хата, того й ліжко! –
Зятя на подвір'ї
Залишили, бо молодший.
Зняли двері з петель –
Ліпше нести, – і старого
Вклали на бомбетель.
З холодильника шкрябнули
Торішнього льоду,
Впхали в писка, решту зверху,
Й дещицю зі споду.

Не минуло зовсім часу –
Пішла з діда пара,
І зависла над бомбетльом
Проперчена хмара.
Дід запчихав, аки огир
В дикому екстазі,
І, спинившись від утоми
На сто першій разі,
Крутнув рвучко головою,
Вернутий до тямі:
– Щоб той чилі згорів в тілі
До псячої мамі!
– Щоб не сіявся ніколи,
Й вовік не родився!
– Щоби в Тихім океані
Він на дні втопився!
– Щоби з дна його не годен
Був ніхто дістати!..
Затим спитав:
– А зятьок мій
Де подівся з хати?
Розказали. Просльозився –
Скільки того діла! –
Бо ж душа у діда добра:
Зять пожаліла.

Вийшов. Звільнив. Обнялися –
Родина, сусіди...
Зять поклявся: на Різдво вже
Без чилі приїде.

P.S.
На язик і без перчини
Нарід наш у силі:
Відтеперка та місцина
Носить назву – Чилі!

03-12. 03. 2016р.

¹ Віллі – з мотивів пісні Віллі Токарева, де звучать слова
«Небоскребы, небоскребы, а я маленький такой...»

² кримпуватись – стидатися, ніяковіти

³ психа – дзеркало, трюмо

⁴ шопка – те саме, що й Різдвяний вертеп

⁵ з'юдити – намовити, підговорити

КРИЖІ

Злетілися до Унева
З небес птиці хижі,
Вчули – треба рятувати
Чучманові крижі:
Заболіли в чоловіка,
Ледве, бідний, ходе.
Хто ж то має веснувати,
Порати городи,
Бджоли з вуликів пускати,
Аби йшли за медом,
Як поперека скувало
Дідові, мов ледом?
Ні стояти, ні лежати,
Ані повзти рачки –
Через ті болячки годі
Й сісти накарячки...

Орел сизий, цар пташиний,
Мовив з загумінку¹:
– Нічим допомогти не можу,
Бо тільки печінку
Практикую відновляти
З часів Прометея.
З крижами ж боюсь встругнути
Що-небудь не те я.
Нехай в біді прислужиться
Сокіл ясноокий!

Стрімкий зразу одізвався:
– Дайте мені спокій,
Щоб не натворити лиха...
І чисту годину!

Я ж лечу згори, мов камінь,
Ще заб'ю людину.
Бо падаю лиш на того,
Котрий утікає,
А ваш дідо ледве ноги
На бомбетля² пхає!..

Дійшла черга до прибульця
Із далеких Андів.
Кондор дзьоба ледь роззявив
Після довгих мандрів,
І промовив:
– Сам не знаю,
З газдою як бути,
Я ж працюю більше з тими,
Від котрих вже чути...
А тут тіло хоч не дуже,
Але ще рухливе,
Можу клюнути непречком
У місце вразливе...

На те сова долучилась
З комина сусіда:
– Мусимо порятувати
Будь що не будь, діда!
І я з крижами не дуже,
Про це знають всюди,
Хіба мишву підкинути
Вдатна ще на груди.
Щодо крижів – колись чула'м,
Щоправда, здалека, –
Помічним би здався бузьок,
Чи то пак, лелека!

Затим всілась мудра птаха
На старому плоті,
І продовжила:
– Он бузьок
Лазить по болоті!
Замість щоб жабів лигати,
Най би здибав п'явку,
Й пустив дідові до крижів –
Підлікуйся, Славку!
Тота п'явка поп'є трохи
З градусами крові,
Як насититься, відпаде –
Та й будьте здорові!..

Послухали сову птиці,
Й на тім порішили:
Дідові на крижі п'явок
Двадцять штук вчепили!..
І відтоді рівнесенько
Селом Славко ходить:
Капку крові як спустити –
Людині не шкодить!..

10.05.2016р.

¹ загумінок – місце за током для худоби

² бомбетль – дерев'яне розсувне ліжко (аналог дивана)

СИНІВСЬКА УВАГА

– Добрий день, татуню рідний,
Скучили за нами?
Як там песик? Часом, бідний,
Не голодний з вами?

Котик від весняних ночей
Не утратив форму?
Мишей лапає, чи хоче,
Ледацюга, корму?

Кури добре вже несуться?
Кролі наплодились?
Бджоли на квітках пасуться?
Ви давно дивились?

А пацетко як сі має,
Не слабує, часом?
Сальце в боки накладає
Впереміжку з м'ясом?

Чи городина на грядках
Вилази потроху? –
Внуки ваші сі питали,
Бо хочуть гороху.

Вони люблять зелененький,
І папір зелений
З президентами. Маленькі,
Ади, які вчені!

Ми, татуню, на неділі
Холодець варили,
І кісток – великі, білі, –
Шварцику лишили.

Бо то шкода викидати –
Задурно ж пропаде.
Ліпше псові їх віддати,
Мо' й вам перепаде.

Їх зубами не вгризете,
Не прийміть за кару –
Киньте в борщ: було в газеті, –
Добре для навару.

Є ще голови від риби –
Ірикові дайте,
Аби не вставав на диби,
В сметану мачайте.

У свою, не з магазину –
Ірик ту не любить.
З магазинної тварину
Потім дуже нудить.

Не завважив я раніше:
Маєте петрушку?
З тих голів, котрі свіжіші,
Зваріть собі юшку.

В Інтернеті читав нині –
То, прецінь, не диво,
Що воно в літах людині
Добре на споживу.

Не біда, як трошки чути –
Так легше для шлунку.
В скандинавців тота риба
Вищого гатунку...

Европейці – народ жвавий, –
Толок в харчах знають,
Вони навіть сир пліснявий
Залюбки з'їдають.

То й нам треба привикати –
До Європи ж скоро, –
Відкладаємо з зарплати
На дрібку рокфору...

Шкода, часу на розмову
Дуже мало маю,
Бо рушає бус зі Львова,
Я теж поспішаю...

Може, хто з сусідів буде
Машинов до міста, –
Вкиньте пару мішків бульби,
Й ще там що поїсти.

Але не спішіть з нагоди
Трясти до нас кості:
Як засадите городи,
Прибудемо в гості...

25.03. 2016р.

КІТ-МАНДРІВНИК

Хіба можна уявити
У селі людину,
Котра хоч раз не тримала б
В обійсті тварину?
Не виняток і Микита.
Мав kota рудого
І клопотів цілу купу
Теж через одного,
Бо занадився кошлатий –
В бік йому ковіньки,
У сусідів курчат красти
(Мишей ловить ліньки,
Чи горобенят таскати
З-під старої стріхи).
Діставалось розбишаці
Сповна на горіхи,
Та ледащо не спинявся.
Що ж його робити? –
Раз по раз думки роїлись
В голові Микити.
Порадився з дружиною –
Не гнівися, доле! –
У мішок запхав рудого
Й вивіз в чисте поле.

Скільки часу проминуло,
Важко пригадати,
Проте кіт раніш від газди
Повернувся до хати.
Лихо й годі!.. День просидів,
Замкнений у клуні...

По вечері взув Микита
Дідові ще чуні,
Нап'яливши куфайчину –
Латка та й на латці, –
Кота – в торбу, – й через річку
По розсохлій кладці
На торфовисько подався,
Щоб збутись нахаби.

– Полівками гидувався?
Смокчи цицьку в жаби! –
Дав коту напутнє слово
У ветхій сторожці,
Роззув чуні, куфайчину
Підмостив на дошці,
Де в минулому складали
Торф'яні брикети,
(Дивно, що не пригодились
Комусь на штахети!),
Вдав, неначе укладатись
Почав на ніч спати,
Рудик у ногах вмостився
І став вуркотати,
Але швидко сном зморився,
Бо ж натрясся в торбі, –
Шлях у торбі – не мандрівка
На верблюжій горбі!

Наш Микита, залишивши
Одяг, як обманку,
Босі ноги взяв на плечі,
Й був в селі до ранку.

Не встиг хвіртку відчинити –
Зле раптово стало:
В пазурах чіпких котячих
Курча верещало.

– Як ти, стерво, на подвір'ї
Знову опинився?
Не загрузнув у болоті,
В воді не втопився? –
Подивованому газді
Спало враз на гадку,
Що спалити за собою
Вартувало кладку,
Проте дії в цьому плані
Були протилежні –
Надто вже великі влітку
Ризики пожежні.
Слушна думка запізнилась
Коту на угоду,
Бо інакше б не здолав він
Водну перешкоду...

Є ще в думки особливість –
Не спада щомиті,
Тож потилицю почухать
Довелось Микиті,
Й недаремне – одіспався,
Взяв мотоциклета,
Кота – в баняк, і помчався,
Як в небі ракета.

Їхав довго – переліски,
Горби та долини,

Аж нарешті – бір сосновий
В заростях ожини.
Зупинився, потягнувся,
Бо затерпло тіло,
Відкрив баняк.
Кіт на газду
Глипнув очманіло,
Затим голову повісив –
Дертися не буду,
Я, мовляв, уже готовий
До Страшного суду.
Суд Страшний не забарився –
Що його вершити! –
Баняк з котом-лиходієм
Вже в руках Микити,
Котрий брів дрімучим лісом,
Дряпав лікті й щоки:
Мусиш йти на певні жертви,
Аби мати спокій.

Щоб небажаного збутись –
Пощо там лукавить! –
Забредеш в місця, де козам
Нечисть роги править!

Враз галявина відкрилась,
І розбіглись очі:
Маслюків – силенна сила,
Які тільки хочеш!
І пузаті, і пихаті,
Довгі й коротенькі,
Коричнево-сіруваті,
Зелено-жовтенькі...

Виволік kota Микита,
Жбурнув у кропиву,
І в баняк почав збирати
Дивовижне диво.
Залагодивши небавом
Й торбину з сорочки,
Утішався, мов дитина –
Чудо, не грибочки!..
Починало сутеніти,
День згасав поволі,
Пора з лісу вибиратись –
Це ж бо не у полі!
Сорочину з масляками
На пеньок «воздвинув» –
Не допреш усе одразу! –
І на вихід двинув.
Йшов неквапом – муляв руки
Важкий банячисько,
Однак просвітку із нетрів
Не виднілось й близько.

Піт рясний покрив Микиту –
Не до жартів, друзі! –
І додолу покотився
По спині, по пузі..
Тишу лісу враз совине
Розірвало «Пу-гу!»
Газда вперся в... сорочину.
«Рухаюсь по колу», –
Зміркував.
Надія вийти
Впала, як підтята, –
У місцині цій, напевне,
Пас Макар телята,

Бо таке вже страхолісся...
Стало себе шкода:
«Часом чи не за котяру
Мстить мені природа?»

Кіт занапастив гріхами
Ненаситну пашу,
А спокута – на Микиту,
Тож питання:
«За що?»
Не давало супокою
Ані на хвилину...

І згадав тієї ж миті
Газда про дружину.
Набрав номер:
– Де котисько? –
– Осьде! –
Йди ти к бісу!
– Розпитай додому стежку,
Бо не вийду з лісу!..

01-04.09.2016р.

ТИГР І КІТ

Не всі звірі безтурботні,
Й вільні, наче птахи –
Трапляються – життя складне! –
Й серед них невдахи...

Жив у лісі тигр безпутній.
Другий після лева,
А від голоду аж дерся,
Бідний, на дерева,
Щоб звідтіль уздріти здобич,
Хоча толку мало –
Коли спритності бракує,
То пиши пропало.
Тож задумав наш тигрисько
До кота звернутись,
До родича далекого
В біді пригорнутись,
Пожалітися на долю,
Спитати поради –
Може, яка слухна думка
В зрілий ґрунт упаде
Та проросте, і зародить
Рясним урожаєм?
Тоді з животом порожнім
Не прийдеться гаєм
Сновигати безутішно,
Умлівати в лузі –
Голод в силі сподвигнути
До різного, друзі:
Задля того, щоб харчами
Наповнити пельку,

І ворогу вчорашньому
Сплакнеш в камізельку.
А тут родич...
І тим паче –
Не у тім'я битий, –
Хоча з дрібних, а тямущий,
Доглянутий, ситий.

Запхав тигр свою гординю
Аж під задні лапи,
І подався до котяри,
Як грішник до Папи.
Що про зустріч говорити?
Спершу кіт злякався,
Бо okazji такої
Геть не сподівався.
Навіть гени збунтувались
Супроти родини –
Хіба тигри ходять в гості
До котів щоднини?
І що у них на умислі,
В хижаків смугастих,
Заки збагнеш, то вже й пізно –
Теж буває часто.

Обійшлося...
Кіт родича
З почуттям тривоги
Спершу в душ послав, помитись –
Адже гість з дороги!
Пригостив, чим був багатий.
Вникнув у проблему,

І доводити узявся
Звіру теорему
Добробуту.
– Ти, – говорить, –
Поясни, ледащо,
Як сидиш коли в засаді,
Хвостом лупиш нащо?
Я собі, хоча й дрібніший,
Це не дозволяю,
То й щораз свіженьку мишу
На сніданок маю.
Ти ж хвостярою як гепнеш –
Аж земля на дибки,
Не лише тікають миші –
Мухи летять з шибки!
Кіт продовжити збирався –
Марне намагання! –
Дременув тигрисько з хати
Вмить на полювання...

Через тиждень тигр котяру
По обіді будить.
– Слухай, – каже, – від тих мишей
Мене уже нудить!
Збагатити не вдається
Ніяк раціону,
Невже я цю сіру погань
Їстиму до скону?
Через неї навіть втратив
Подругу – тигрицю.
Їй вже, бачте, давай зайця,
Чи хоча б лисицю...
Кіт, почувши «сіра погань»,
Дригнувся на старті,

Але вчасно схаменувся –
З тигром не до жартів!
Знов направив смугастого
В душову кабінку,
Сам швиденько в кип'яточку
Запарив мівіну,
Вгостив тигра й сказав, прецінь,
Мудрими словами:
– Розберися, горопашний,
Спершу з гризунами!
Пазурі он розчепірів,
Як іржаві вила.
Та ж природа подушечки
Для чого зробила
На лаписьках?..
Щоби кігті
Повсякчас ховати,
Й за поживою для себе
Нечутно ступати.
Ти ж, –
Котяра призадумавсь
На якусь там хвильку, –
Дефілюєш на них, наче
Модниця на шпильках.
Як з відпущеними ходиш, –
Вибачай, не внемлю:
Не ковзаються на скалах?
Не вгрузають в землю?
Їх відточувати треба –
Звідай у тигриці!
Натренуєшся на мишах –
Берись за лисиці...
Візьми рашпіля старого

Ондечки в куточку,
Й точки кігті на здоров'я,
А я в холодочку
Подрімаю...

Тишком–нишком
Вийшов тигр із хати,
І подався у ліщину
Пазурі пиляти.
Чи вдалося це одразу,
Чи часу забрало –
Невідомо.
Куцих в лісі,
Проте, менше стало.
І полівок в чистім полі.
Кіт засумнівався,
Чи не надто перед хижим
Звіром розпинався?..
Тигр сумніви котячі
Начисто розвіяв:
– Звершилося!
Я, признатись,
Про таке й не мріяв!
Беру зайця уже на раз,
А на два – лисицю,
Хоч ховаю очі, брате,
Як уздрю тигрицю –
Їй бо, бачте, зайця мало,
Від лиса – оскома,
На мишву аж алергія –
Пісенька відома, –
Появилися неждано
Нові забаганки:

Сарну подавай, косулю,
Чи й лося-підранка...
Вполювати ж їх несила –
Щось є на заваді,
Може, ще підсобиш вкотре?..
Буду рад пораді!
Кіт, що заїдав сметану
Свіжесеньким салом,
Зміркував:
«Тут справа кепська –
Пахне криміналом!»

Пощо нам кривить душею –
І котам відомо:
Завше легше начепити
Вину на сірбому.
Правоту ж тому довести –
Сподівання марні –
Слабшого далєбі, швидше
Приймуть в буцегарні.
Одна справа – миші, зайці,
Лисиці: босота.
А за «крупняка» приперти
Можуть і до плота.
Тигр зуміє відкупитись –
До верхів він ближче,
Порадника ж запроторять:
Статусом той нижче.
З висоти років прожитих
Кіт не дивувався,
Що за винного невинний
Часто віддувався...

Призадумався кошлатий,
Як пораду дати,
Щоб гризоти і самому
Опісля не мати.
Але спершу, як і завше,
В звичній вже манері
До кабіни душевої
Показав на двері.
Тигр – відзначити потрібно, –
Навіть не вагався,
Бо з відвідин попередніх
Досвіду набрався.
– У всякого свої примхи –
Звірі що, не люди? –
З розумінням тигр завважив, –
Хай по сьому й буде...

Тут би варто похвалити
Хижака, до речі, –
Він господарям ніколи
Ні в чім не перечив:
Без завваги на посади,
Чи, приміром, статки,
Встановляти не збирався
Скрізь свої порядки.
Правда, іноді «ведмеді»
З нього кепкували –
Щодо цього клишоногі
Іншу думку мали...
Але то уже зворотня
Сторона медалі,
Не будемо розглядати,
Тож підемо далі,
Позаяк тигрисько вмитий
Умостивсь на лаві,

Слухаючи міркування
Кота в своїй справі.

– Ти, –
Розмову кіт продовжив, –
Силою зберися,
Але напролом до звіра
Більшого не прися.
Узнай спершу –
Хвоста ж маєш! –
Звідки вітер дує,
І тоді шуруй навпроти –
Жертва не почує!
Опісля, коли завалиш,
Не розводь рулади
Про того, котрий старався
Правити поради.
Я особа, прецінь, скромна,
Хочу супокою –
Давай, братку, розійдемося
В злагоді з тобою.
Протягнув відважно лапу,
Поклонився чемно, –
Тигр у відповідь котові
Розіславсь доземно.
Розбрелися.
Тигр – на гони,
Кіт – в ошатну хату.

– А що ж далі? – настирливий
Може запитати.
Відповідь буде коротка
І проста, одначе –

Усміхнулася тигрюці
Пару раз удача,
Та пізніше відвернулась
Зовсім від небоги,
Проте до kota смугастий
Не шукав дороги –
Зрозуміло ж, бо дав слово:
Вороття немає,
А на вітер слів – відомо, –
Хижак не кидає,
На відміну від нас, грішних.
Ми ж бо дивовижні –
І сім п'ятниць вдатні мати
На одному тижні...

Кіт зажив, як і раніше,
Й тішився собою,
Що від тигра відкараскався,
І проблем з мишвою
Не мав зовсім, та сумління
Мучило тварину,
Бо підвів він свого часу
Мимохідь родину
У особі того ж тигра –
Варто б начуватись! –
Адже звірові не раяв
Нащодень вмиватись.
А хижак мав куций розум,
І не міг збагнути,
Що його присутність було
За сім верстов чути.

Тому й здобич не давалась,
Попри намагання...

Як ідеш на полювання –
Умивайся зрання!

P.S.

Про котів не раз говорять –
Хитруни ледачі.

А у нас чи не присутні
Помисли котячі?

Чи завжди ми щирі в думці

Та у вчинках щирі,

Чи шлях праведний торуєм

У життєвім вирі?

Коли думку сповиваєм

Слів п'яним туманом,

Чи не себе в першу чергу

Вводимо в оману,

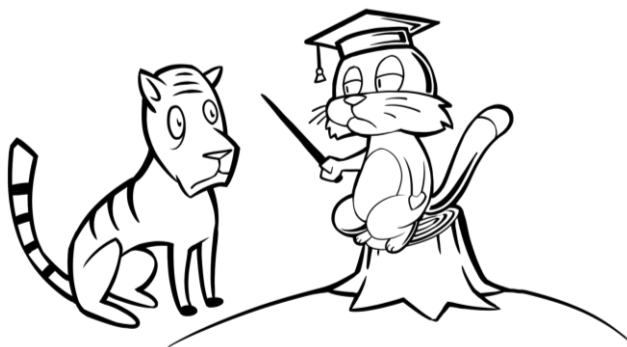
Й затим каємося слізно

За біди множинні,

Забуваючи: самі ж бо

Теж не безневинні...

03-05.2016р.

НАРАДА

(Інтерпретація засідання КМ)

В низинці біля водоспаду,
Лев для намісників нараду
Провів – назріла ж бо давно:
– Нема порядку, браття, в лісі,
Розвелось хижаків до біса,
Зажерлись, тягнуть всіх на дно!
Дрібноту, кляті, задавили
І кендюхи свої набили
Без міри, дідько б їх побрав!
Творитимуть бедлам надалі,
Куди тоді «крутить педалі»? –
Ревів Левисько, аж сичав.

Озався Хорт, потер долоні –
Він був найстаршим в охороні,
Хоча й погонів не носив.
Хорт розумівся у науці –
Постійний пост мав у «Фейсбуці»,
Й не тільки в піст у нім «постив»:
– Вгатили, Царю, Ви у тему.
Ми облік хижаків ведемо:
Стирчать давно вже «на гачку».
Та маємо велике горе –
Лиш кинемо котрого в море, –
Гад виринає в потічку...

– Це що за натяк? –
Вчулось зраду.
Під шум стрімкого водоспаду
Занепокоївся Єнот.

Він вдосталь нахлебтався горя,
З-за моря знов діставшись моря,
І був аж двічі патріот.

– Чи ж не твої, глянь, хортенята
Допомагають виринати? –

Єнот з Хортом давно на «ти».

Меткий Хортяка розкумекав,
Й джерельною водою з глеком
В лице Єнотові:

– Лети!

Загинь навек, нечиста сило!

Дістав води? Шукай, брат, мило
Та ушивайся чимскоріш!

– А цур тобі! –

Єнот зірвався. –

Та щоб ти жер й не нажирався!

Продався гаспиду за гріш!

– Окстіться! –

Їм обом Лисиця.

– Помовч! –

Разом:

– Знов не сидиться?

Заткни з соломи віхтем рот!

Патякаєш бісбатьказнащо.

На себе спершу глянь, ледащо,

Не сунь хвоста в чужий город!

– Та сто чортів вам у печінку!

Як смієте паскудить жінку?:

– Великий царю, розсуди!

Гарикнув Лев з усеї сили:
– А щоб вам мед коти носили!
І натерпівся ж я біди!
Та чи ж навмисне обирався?
По реп'яхах чужих братався! –
Хотів навести в лісі лад.
А ви отут забили баки...
Дістали вже... Ідїть... на раки!
Й подався гризти... шоколад...

19-20.12.2015р.

СВИНІ У МАШИНІ

Ця подія відбулася
На травневі свята –
Їздило ялось подружжя
Куплять поросята.
Ранок. Ринок. Людно. Брудно.
Штовхають скотину.
Ледве місце віднайшлося
Щоб приткнуть машину.
Походили, прицінились,
«Відбили двадцятку»,
Кабанця в мішку і льошку
Впхнули у «дев'ятку».
Вихідний. Базар вирує.
Та й куди спішити?
Розбрелися, щоб для себе
Дещо прикупити.
Дядько гроші зекономив,
Почувався «кльово»,
Тому й «прийняв» для початку
«Балтику» нульову.
Що знайти хотіла тітка –
Шпроти чи колготи,
Розповім за іншим разом,
Коли ви не проти...

...Стоїть газда біля ятки,
Смалячи цигарку.
Сонце шкварить, мов сказилось.
Поросяткам жарко.
Воно, скажемо по правді,
Й так в мішку немило...

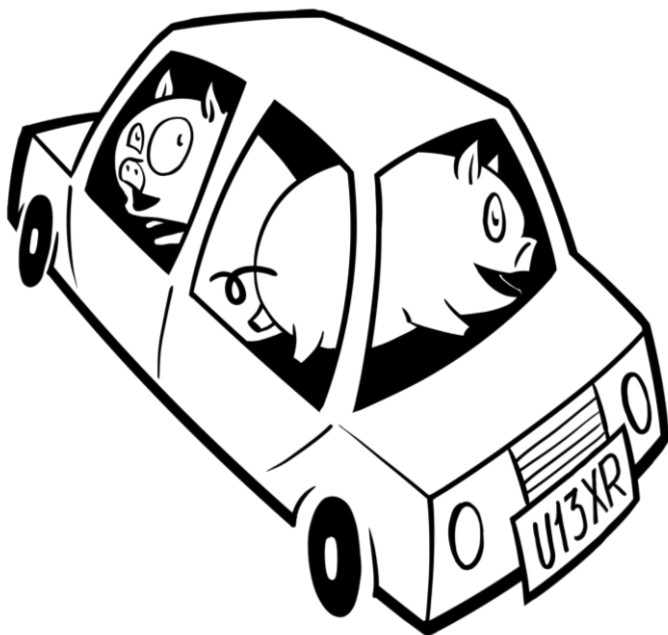
Кабанець, проте, спромігся
Висунути рило,
Льошка дірку розширила, –
Часу ж бо доволі, –
Й опинились таким робом
Підсвинки на волі.
Хоч поняття це відносне –
Розуміють й свині,
Що не дуже тої волі
В замкненій машині,
Зате скільки там всіляких
Чудернацьких штучок,
Що аж просяться на зуби...

Розпочали з ручок.
Їм пластмаса піддалася
З найпершої спроби,
Рульова колонка пацям
Прийшлась до вподоби.
Що чохлами називалось,
Відтепер – ганчір'я.
З двох подушечок літало
По салону пір'я.
Без калюжок теж не вийшло...
Вікна запотіли,
І до них пір'їнки білі
Наче прикипіли...
На десерт – панель передня.
З DVD й дротами.
«Бардачок» перетрубили
Разом з «потрохами».
З сидінь задніх і з передніх
Стирчали пружини...

...Тітка з пиріжком у роті
Плелась до машини.
Глигнула – на серце льоду
Навалились брили.
Я не стану час займати...
Тітоньку відлили...
З того, що казалося дядьком
Під гарячу руку
Не вдалося знайти слова
Жодного для друку...

11.05.2009р.

ПО КОЛУ

Як на мамонта ходили
Предки полювать,
Не було тоді можливим
Дійство фільмувать.

Про кіно не йняли й гадки
Старші і малі,
Й залишали для нащадків
«Слайди» на скалі.

Побутує й така думка,
Має сенс вона –
Щоб дивились на малюнки
Вражі племена

І поживу йшли шукати
В протилежний бік,
Бо інакше людським втратам
Починався б лік.

Над нашкрябаним немало
Вчений люд потів –
Зміст малюнків трактували
Хто і як хотів...

...Не сиділи, склавши руки,
Давні племена –
«Ази» вводили та «буки»,
Інші письмена.

То клинописом по глині
Клали знаки в ряд,

Чи й на шкурах, взятих з скрині
(З молодих телят)

Виливали сокровенне –
Щоб не брався блуд,
І гієна щоб огненна
Не спалила люд.

Дні звивалися в епохи,
Мов в'юнка тасьма,
Долучавсь народ потрохи
З скрипом до письма.

...Як ракета в вись знялася
З грішної землі,
Красувалось – «Здесь был Вася!»
Гордо на скалі.

Теж, напевно, для грядущих
Йшлося поколінь –
Втовк Васько з когорти сущих
Слова глибочінь,

Поєднав таким макарон
Древне й новий час,
Двох зайців одним ударом
Порішив ураз.

...Все нове, що є у світі –
Відгук старини:
Он, дивись, уже графіті
Вабить зі стіни.

Інтернет – той постарався
Обскакати всіх:

Смайлів різних нахапався,
Мов собака бліх.

І граматику потроху
Стали забувать –
Смайликами, мов горохом,
Легше текст напхать.

Їх, бува, якесь закине
Поштою ІМХО,
Й годі втямить до загину,
Що це воно хо?..

Блудиш ними, мов ягнятко
Поблизу воріт.
Що не день – нова загадка...
І куди йде світ?..

02.10.2016р.

ЇХАВ ГАЗДА

(Карпати повоснні)

Їхав газда з полонини
Старим драндулетом
І непречком збив людину
З червоним кашкетом.
– Москаль?! –
Тіло впер в коляску,
Гий снопа на фіру,
Й став просити в неба ласки,
Аби до Сибіру
Не втрапити.
Спрацювала
Надприродня чуйка:
«На цвинтаря ‘го доставлю,
Запхаю під вуйка,
Що недавно схоронили,
Плем’я те собаче.
Візьму гріха... У могилі
На двох пляцу стачить!»

Тільки взявся до роботи –
Спудив¹ птаства зграйку.
Глядь – гробар іде навпроти,
Розкурює файку².
Привіталися. Признався,
В руки дав пляшчину.
– Справлюсь сам! – гробар озвався, –
Иди з миром, сину!..
Гуцул – газу! Закуріло,
Вітер в вуха свище,

Розпашіло лице біле,
Чує – домів³ ближче...

...Виліз місяць випасатись
На зоряні плеса...
Трах! Бабах!..
– Холера ясна!
Що там у колесах?.
Обімлів, коли zobачив,
Кров підперла груди:
На землі, підтятий наче,
Лежав москаль.
Другий!..
– Падку мій, то шо сі робе? –
Не йме, бідний, тями –
Рідні гори, до хороби,
Кишать москалями!
Махнув другого так само,
Як першого разу,
Розвернувся, і ярами
До цвинтаря зразу.

Ще здалека запримітив
Гробаря на схилі.
Підволік тихенько тіло
До тої ж могили,
Й гробареві, що дивився
У порожню пляшку,
Мов на голову звалився:
– Виджу⁴, вам затяжко!
То давайте удвох, – каже, –
Заховаєм тіло,
Аби жодна сила вража
Знайти не зуміла!

Гробар файку проти себе
Взявся витрясати:
– Та ж я всьо зробив, як треба,
І сліду не знати!..
– Не лишилось навіть сліду? –
Гуцул зрік недбало, –
А що ж генде лежить, діду,
Як раніш лежало?..
Гробар глипнув, і вчепився
Держака лопати:
– Ото, – мовить, – вже дожився, –
Пам'яті не мати!..
Не інакше, оковита
Голову здурила,
Позбавила пантелику,
Лем нечиста сила.
Чому бути – не минути!
Не дивуй старому,
Не бери на душу скрути,
Хлопче, їдь додому!..

Заки газда повертався,
Й москалі не спали –
За пропажу щоб дізнався,
Третього післали.
– *Иди, – кажуть, – разузнай-ка, –
Ни ребят, ни водки...
Без вранья!.. Да!.. И к хозяйке
Не залезь под шмотки!..*

Пішов третій. Той ще спритник –
Дер мох і солому,

Й опинився тихо-скритно
На цвинтарі тому.
Потрудився недаремно,
Бісівська худоба –
Вислідив таки в ніч темну
Діда коло гроба!..

Шкрабав рискаля⁵ від глини,
Кляв гробар совітів,
Коли третій із-за спини:
– Здрасьте!.. Извините,
Вы...
Це все, що встиг сказати...
Блиснула в повітрі
Проти місяця лопата
Й вгрузла у макітрі...

– Щоб тя шляк ясенський трафив
При лихій годині!
Мало що не вмер зі страху!..
Вляжешся ти нині?!.

(Ідея – Любомир Шкапенко)
26.05.2017р.

-
- ¹ спудив – злякав
² файка – люлька
³ домів – додому
⁴ виджу – бачу
⁵ рискаль – лопата

ГАЛИЧАНСЬКІ ПРИТРАТКИ

ПОДЯКА

У житті таке буває:
Заслабли онуки. –
Хто сумніви які має? –
На дідові руки!

Той лишає господárку¹, –
Добре, є сусіди!
Одягає маринарку²
І до Львова їде.

Пре у торбах бараболю,
Буряки, петрушку,
Моркву, яблука, квасолю,
Грибочки на юшку,

Пастернак, часник, цибулю,
Капусту і сало.
Скільки б не вклав, – усе злуплять,
Ще й буде замало...

Звісно, Львів – то вам не Унів³,
Що серце лоскоче,
Панство гречне⁴ там, розумне,
Й добре їсти хоче.

Тож зустріли діда радо,
Гий посланця миру,
Щоб лікував хоре чадо
Й пильнував квартиру.

Внуки втішені йго просять
Різні забаганки:

То вари їм кашу з проса,
То маж від «вітрянки»,

Чи у «партизанку» грайся,
Чи повідай казку,
Як вовчисько втік від зайця
Й бубликів спер в'язку.

То «Поттера» дивись з ними –
Отого, що Гаррі,
То по черзі із малими
Танцюй польку в парі.

Розкажи, чого на слупі⁵
Розкаркались птахи,
Чи буде смачною зупа⁶
З черепахи Ахи...

Менші торгали⁷ за вуса,
Старші за кишені, –
Видурити б що «на буса»,
Й мати здачу в жмені...

Голова у діда пухла, –
Нене ж моя, нене!
А лице і без «зеленки»
Бувало зелене.

Так на душу, варт сказати,
Налягала скрута,
Що хотілось до рук взяти
Вербового прута.

Але час – порадник добрий
В найскладнішій ділі...
Дідо витримав у внуків
Рівно дві неділі.

Наостанок згріб докупи,
Без завваг на втому:
– Мушу завтра, мої любі,
Чухати додому!

Менший повзав на горщику,
Лем трактор в долині:
– А нащо чекати завтра?
Дзідзю, їдьте нині!..

18.12.2014р.

-
- 1 господарка – хазяйство
 - 2 маринарка – піджак (з польської)
 - 3 Унів – галицьке село
 - 4 гречне – щире
 - 5 слуп – стовп
 - 6 зупа – суп
 - 7 торгали – сіпали

ЗУПИНКА

Повзе селом прикарпатським
Ямами маршрутка.

Газда: – Шофер, прошу пана,
А спиніться тутка!¹

Водій смачно жує жуйку,

Аж губами плямка:

– Тутка ніц² не буде, вуйку!

Злізете аж тамка!³

26.03.2014р.

^{1, 3} тутка, тамка, – діалект. тут, там.

² ніц – нічого

ЧУТКА

Чи в Києві, чи в Одесі, –
Вже й не пригадаю, –
Стрів старий професор діда
З галицького краю.

Воно зчаста, як по-правді,
Так в житті буває,
Що змолоду кожен собі
Рівного шукає.

Потім пнеться поміж рівних,
Хоче стати вище,
Аж допоки не почує:
– Вистачить, старище!..

І звисока, і низенька –
Зрівнюєшся знову,
Ото й легко літнім людям
Знайти спільну мову.

Тож вели її професор
І галицький дідо
На лавочці в тихім сквері
Зранку і з обіду.

Тем також не бракувало,
Були розмаїті:
Спорт, жінки, погода, пиво,
Події у світі.

Політику не чіпали,
Хоч дуже кортіло,

Бо обидва пам'ятали:
То – марудне діло...

Та найбільше хвилювало, –
Хай їм не зашкодить! –
Як воно до чоловіка
Старість та підходить.

Пан професор признавався:
– Дивно, замічаю,
Що в штани, бувало, зранку
Піджак заправляю,

Одягаю макінтоша,
Як на небі хмари,
Але ходжу ще студентам
Вичитувать пари...

Дідо галицький всміхнувся:
– Паночку, то чутка.
Ваша старість ще далеко,
А моя вже тутка,

Бо я тільки як справляю
Потреби природні,
Тогди виджу, жи куфайка
Є запхана в сподні¹...

18.10.2013р.

¹ Сподні – штани

ВУЙКО

До Мирона – мав три роки
Й рівно дві декади, –
Прилетів погостювати
Вуйко із Канади.

Хоч не встиг заокеанський
Гість на іменини,
Однаково, то неждана
Радість для дитини:

Малий тулиться до вуйка,
Погляд не відводить,
Цілий день із ним за руку
По квартирі ходить.

Обновочки зодягає,
Не знає де й стати.
Гостя ж сили покидають –
Потребує спати.

Тато глянув на Мирона,
Лем на Мойшу ребе,
І сказав:
– Нехай спочине
Вуйко коло тебе!

Зімкнув очі у дитячій
Родич, та й незчувся,
Як до нього хлопчак вдячний
Ніжно пригорнувся...

Серед ночі вуйко сонний
Вздрів у чужих стінах,

Що малий Мирон поклони
Кладе на колінах –

То з одного боку ліжка,
То з другого боку,
Щось бурмоче навколішках –
Дивина, нівроку...

– Чудасія! – гість далекий
(Це б відмітив кожний) –
Хоч хлопчина ще маленький,
Ади, як набожний!

Проте, змовчав... Строкатою
Ковдрою прикрився,
А коли хлопчак улігся,
Й собі помолився...

За сніданком вуйко «сфоткав»
Родину, й Мирону
Урочисто вручив «сотку»
З Джорджем Вашингтоном.

Обійняв:
– Живіть у мирі!
Щасливцеві ж в очі:
– За твої молитви щирі
Нині опівночі!

А малий:
– Я не молився,
Бись-те, вуйку, знали,
Попід ліжко лиш дивився,
Чи горшка поклали!..

05.11.2017р.

ГАЗДА У ЛЬВОВІ

Газда з Самбора у Львові
Мав справу нагальну,
Тож дістався «Запорожцем»
На саму Підвальну.

Бажано б на площу Ринок –
Скажемо на часі,
Але знак спинив машину
Червоний на блясі.

Вийшов, обвів довкруг себе
Господарським оком,
І подався куди треба
Розміреним кроком.

Не минуло і хвилини –
Вчувся скрип трамваю.
Озирнувся – а машини
І сліду немає!..

Тут я мушу перервати
Лінію сюжету,
Позаяк великі втрати
Власного бюджету

Засвітили газді в очі –
Це ж не те, що нині:
Кожен може, як захоче,
Мати по машині.

В часи ж розквіту «застою»
У селі й на фіру¹

Було працею важкою
Не здобуть... В Сибіру

У стражданнях, аки монах,
Заробляв готівку –
І рвав пупця «на сезонах»,
Щоб придбать автівку...

Як себе не пожаліти?
Хто відповідь має?..
Глядь – аж «Запорожець» рідний
Стирчить у трамваї

З хвоста другого вагона.
– Що за чудасія? –
Йде до місця, ледь притомний,
Де сталась подія.

А там водій нелегкої
На все горло править:
– Що за дурень до колії
Авто близько ставить?!

Та ж трамвай – несамовито, –
Новісінький – «Тесла»!
Яка біда «горбатого»
Мені в хвіст занесла?..

Тут наш газда нагодився,
І мовив сміливо:
– А ти сам чи не прибився? –
Та в хвоста і в гриву:

– Засів, нензо², у трамваї,
Й глядиш, хто дурніший?
Видів – авто заважає,
Чом не взев лівіше?..

26 – 27. 03. 2016р.

¹ фіра – хура

² ненза – погана, надокучлива людина

ЗАПРОШЕННЯ

Добрий вечір, милий кумцю,
Бись-те довго жили!
Чув-см же ви позавчора
Пацетко купили.

Най воно росте здорове,
І ви не слабуйте,
А що маєте наразі,
День і ніч пильнуйте.

Казались-те в телефоні,
Жи хочете в гості...
Може, не вартує зара
Розтресати кості? –

Гонде-го весна на носі,
Скоро на городи,
Як сі ніц не підрихтуєш,
То що воно вроде?..

Вліті тоже не рушайте –
Затежко, спекота.
А до харчу як непречком
Всунесі гидота –

Жи нема від неї ліку,
Бо то є природа, –
Не дасть з'їсти чоловіку,
Й викинути шкода!

Саме ліпше – в пізну осінь,
Як підуть підпеньки,
Й на пацєтьові вже сало
Не буде тоненьке.

Мали бись-те пам'єтати,
Жи на жадні губи
Ніц вартнішого не знайдеш,
Аніж сало грубе.

Пасувало би до него
Взєти задню шинку,
І з комори первачини
Літрову плєшчинку.

Я по-панському наріжу
Зо два огірочки,
І капусти нашкрабаю
Торішної з бочки.

Стіл дубовий цератою
Польською накрию,
Миски ваші з-під холодцю
В гірчиці відмию.

Здибаємсі, мій хороший,
Сусідам на диво!..
(Як позиче жінка грошей,
Возьмєм на двох пиво!..)

18. 02.2016р.

ЗНИМКА¹

Святе літо, грибна пора,
Сіна і солома –
Не всидіти селянину
На припічку дома.

Лиш як місяць в полі неба
Зіроньки засіє –
Дістається до оселі
Й замалим не мліє...

Ось герой наш. Як попорав
Птицю і худібку,
Хотів було вхідні двері
Взяти на заціпку.

Та угледів – біліється
У поштовій скриньці.
Ледве не зламавши нігтя
На лівім мізинці,

Витягнув звідтіль писульку
І мерщій до хати,
Аби взяти окуляри.
(Легше в них читати).

Розгорнув. З подивуванням
Вп'явся у листочок:
«Добрий день! То пишуть внуки,
Що від сина й дочок.

Будучи в селі проїздом
Опісля курорту,
Як додому прямували
З Залізного Порту... –

Серце тріпнулось в старого –
Пам'ятають діти! –
Ми голову баранячу
Хотіли уздріти,

Але вас – ні сном, ні духом,
Ще й батьки спішили
Й примовляли: – Треба рвати
На старості жили,

Щоб не мати супокою
Ні влітку, ні взимку?.. –
Тож просимо, вишліть, діду,
Голови хоч знимку!»

Наприкінці красувалось
Велике: «БУВАЙТЕ!
І голову баранячу²
На виду тримайте!»

* * *

Як до автора хто скаже:
– Чи ж не втратив мірку?
У відповідь зауважу:
– Галицьку говірку

Ужив тут не без причини, –
Знає хай, наївний,
Що частиною тварини
Зветься гриб їстівний...

31.07.2016р.

¹ знимка – фотографія

² бараняча голова – різновид їстівного гриба

ЛІК¹

Обріс дід Карпо роками,
Лем пеньок мохнатий,
Ще й, до бісової мами,
Став забудькуватий.

Взяла баба чоловіка,
Й лікаря прохає,
Аби дав сердезі ліку,
Що пам'ять вертає.

Ескулап, людина мудра:
– То хіба задача?
Ось пігулки. Ковтне – й буде
Пам'ять, як дитяча!

...Нам про теє невідомо,
Скільки сплило часу,
Та знов баба на прийомі:
– Йой, не маю спасу!

Не чекала 'єм такого
І в лиху годину:
Зробились-те зі старого
Ну чисто дитину!

Лікар:
– Відновилась пам'ять?
– Агій, аж задосить –
Вночі горшком тарабанить,
А вдень цицьки просить!

– Не тягніть на собі нерви,
Махніть ‘го по писку!
– Пробувала’м – робить мерву,
Ще й дзюрить в колиску!..

6.09.2017р.

¹ тут – ліки

НЕ ПЛУТАЙ!

Маєш, ні, – сімейний досвід –
Проблем не минути:
Жінка завше знайде спосіб,
Аби дорікнути....

Зайшла з відрами важкими
Газдиня до хати:
– Скільки можна вже, Якиме,
Грипом слабувати?

Цілий тиждень не берешся
За холодну воду.
Та ж розчухайся, нарешті,
Бо піде на шкоду!

Яким буркнув незворушно:
– Я людина літня,
І виконувати мушу
Те, що раяв¹ лікар:

Рецидиву стережуся...
Потерпи, рідненька,
Не гризись дарма, візьмуся,
Як стане тепленька.

– На горілку між зубами
Не говориш – зимне?
– Перестань, не плутай, люба,
Корисне й приємне!..

28.09.2017р.

¹ раяти – радити

КОВБАСА

Каже в Львові на закупах
Бабця Малгожата,
‘Би купити що до зупи
Й на Різдвяні свята,
Продавцеві:
– Шо сі робе? –
Крутить головою.
– На три села – дві худоби,
А ковбас, як гною!..

Той у відповідь:
– Відстали,
Бабцю, гет від часу.
На ковбаси не тре’ сала
Нині, ані м’яса!
Коли діточок штампують
Теперка з пробірки,
То ковбаску зфастригують
З дірки і зо шкірки!

27.12.2016р.

ВІРА І МІРА

(Випадок в Перемишлянах)

В ті часи, як продавалась
Копійчана гречка,
Між друзями в центрі міста
Зайшла суперечка,
Трансформована одразу ж
В площину практичну –
Що узяти для розгону –
«Житню», чи «Пшеничну»?

Коб пристрастей недоречних
Знизити напругу,
Зголосилися придбати
І першу, і другу.
У єдиному пориві
Обидві всушили,
І, відчувши, що й на третю
Залишились сили,
З надією запустили
Руки у кишені,
Й нахапали замість грошей...
Вітру повні жмені.

Чорна хмара огорнула
Захмелілі очі.
Глянь – священик йде зі служби.
Привітались.
– Отче! –
Сміливіший враз знайшовся
Без вагань манірних, –

Як би ото навернути...
Невірних у вірних?..

Відчув каверзу єгомось,
Та поправив рясу:
– Сеє дійство, любий сину,
Вимагає часу
І обставин відповідних,
Умов, – по-простому.
Й не вершиться на вулиці,
А в храмі святому.

– Що ви, отче! –
Невгамовний
Обперся на ятку, –
Осьде двоє не ймуть віри,
Що для мене «п'ятку»
Ви не в силі позичити
Нізащо у світі!
– Помиляються! –
Священик
Усміхнувсь в одвіті. –
Задля того, аби в пастві
Панувала згода
Мені, агнче, і «десятки»
На справу не шкода!
Затим з гамана тугого
Визволив «червону»...

– Отче! Я молитись буду
За вас аж до скону!
Гроші віддам післязавтра
На вечірній службі! –

Агнець клявся й розпинався
Отцю в вічній дружбі.
Священику аж незручно,
Та діватись ніде:
– Годі боргом турбуватись –
Як прийшло, так піде!
Лиш одного стережіться –
Утратити міру,
Щоб не довелося завтра
Страждати за віру!..

22.05.2016р.

СТРАЖДАЛЕЦЬ

Запримітив пастир в храмі
Мужа вкрай сумного.
По завершенню відправи
Став біля одного
І лагідно, як належить:
«Не кримпуйтесь¹, пробі, –
Що надміру вас бентежить,
Не тримайте в собі!

Висповідайтесь, довірте
Душевну тривогу
Пароху, котрий, повірте,
На вірну дорогу
Настановить...

Як укаже
Потрібні діяння,
То й на душі вमितь одляже,
Ущухнуть страждання,
Сплинуть із думок рікою,
Лем сніги торішні...»
– І що, отче, ми з кумою
Станемо безгрішні?..

03.12.2016р.

¹ кримпуватись – стидатись

КЛАДКА

Зібрав дяк в селі громаду
І давай повчати:
– Хочу, братіє, пораду
Вам наразі дати.
Але прошу, щоб лишилась
Вона межі нами, –
Не «грузить» старого ксьондза
Надміру гріхами,
Бо зтяжко вже пароху
Ношу ту таскати,
Вартувало би хоч трохи
Завуалювати...

Бува, – жінка согрішила,
З чужим діло мала.
Нехай скаже, що спішила,
Та із кладки впала.
Або муж гріха якого
Сотворив небозі –
Хай говорить, що спіткнувся
На слизькій дорозі.
Хоч на тверді чи на небі,
Кари не минути,
З ксьондзом можна, при потребі,
Злегшити покути.
Домовились...
Скільки справи –
Братія і рада.

Вже в неділю на відправі
Діяла порада:

Посковзнуласть половина,
Інша впала з кладки,
Тож заледве, що стачило
Спожити облатки.
Втішилося на тім серце
Пароха старого,
Аж заслаб.
Прислали в церкву
Отця молодого.

Того паства здивувала:
– Чи слаба на ноги?
Чи в селі такі нездалі¹
Кладки і дороги?
Вирішив зробити добре
Для всеї громади, –
Що то молоде, хоробре! –
Поспішив до влади.

У сільраді ще з порогу
Завів про порядки –
Нема доброї дороги,
Ні справної кладки.
Люд напуджений боїться
Вийти за ворота,
Лиш на сповіді сміліє,
Й розкриває рота...
Голова собі в піввуха
Єгомостя слухав,
Вдаючи, мовляв: «Не знаю,
Ні слухом, ні духом
Не відаю,
Бо громада
Має добрі статки –

І дороги в селі ладні,
А жадної кладки
Несправної не знайдеться, –
І то правда чиста, –
В різний спосіб перевірів,
Отче, особисто...»

Панотець не став шукати
Обтічної фрази:
– А чом жінка ваша з кладки
Падала два рази?!.
Ще й утретє полетіла б
Шкереберть до ями,
Коб за корінь не зуміла
Хапнутись руками.
Рятувалась, аж зі страху
Заледь не померла –
Зі стовбура їдним махом
Всю кору обдерла...

Голова – на мотоцикла,
Вчувши мову твою:
– Агій, фосу² я засиплю!..
Гет заасфальтую!..

20.01.2017р.

¹ нездалі – погані

² фоса – рів

ПОКУТА

Пристає до сповіді
В храмі молодичка:
У погляді весни повінь,
Рум'яніє личко.

– Отче! – голосок лунає,
Мов райський дзвіночок, –
Гріхів, бігме, я не маю,
Чиста, лем струмочок!

– А хіба струмок ніколи, –
Отець, – не мутніє?
Як гроза гуде, – глаголить, –
Чи не шаленіє?..

То невдале порівняння! –
Промовля невтїшно. –
Чи хто є з нас без страждання?
Чи є хто безгрішний?

– Отче, прецінь-бо, не чую
Гріхів за собою!
Кажу правдоньку святую! –
Рече із журую.

– І уваги ви не мали
Від іншої статі?
– Ні на будні не бувало,
Ні на жаднім святі...

Похилив чоло служитель
На якусь минуту

В намаганні уявити,
Що б то за покуту
Гречній¹ дати?..

А по тому
Вклав у руки хрестик:
– До вечірні знимку² з дому
Мусите принести...

– Як на паспорт? – винувато
Вчулось слово щире.
– Ні! Інакшого формату,
Хоча б «А – чотири»!

– А нащо таку велику,
Превелебний отче?
– Бо праведне вздріти лико
Усілякий хоче! –

Дивується вкотре вроді,
Сам очима блиска:
– Бодай хоч на тетраподі³
Обцілюють писка!..

05.01.2016р.

¹ гречний – щирий

² знимка – фотографія

³ тетрапод – підставка під ікони

ХОДИТЬ БАБЦЯ...

(Бувальщина)

Ходить бабця зелен-лісом,
Збирає грибочки,
Під кущики зазирає,
Огляда пеньочки.

Трапляються сиріїжки,
Грузді та лисички,
Маремухи з маслоками
Пнуться з-під травички.

Раптом... – Падку!.. Чудасія!
Що то в лісі мешка?.. –
Над землею у кашкеті
Стирчить головешка...

Бабця – ближче, обмацує, –
Ніс є, очі й вуха...
Аж тут з рота як гарикне:
«Не лапай, старуха!
...Твою мати!.. Бендеры, трусы,
Сволочи, – удрали...
Помоги! Вишь – человека
Чуть не закопали!..»

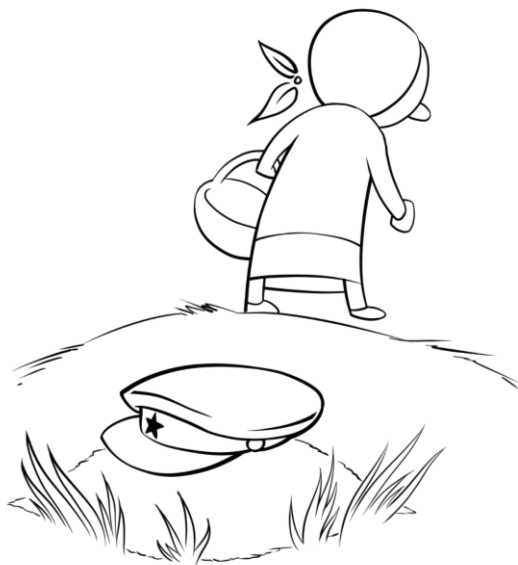
Стара гірко:
«Москалику,
Не розтуляй пельки!
Ти чого сюди приперся?
Замало земельки?..

Усім стачить!.. Допоможу,
Хоч мені й несила...»
У подолку на голову
Землі наносила...

«Прости, грішну!..»
Шумить вітер,
Тріпочуть листочки.
Ходить бабця зелен-лісом,
Збирає грибочки...

19.02.2013р.

ПРАВДА, ВУЙКУ?

Іде газда в порі ранній,
Тре прив'ялі вуха,
Аж тут чує – з калабані
Квакає ропуха:
– Порятуйте, люди добрі,
Бідну сиротину,
Лине вже душа за обрій,
Змерзла'м до загину!
Газда жабі:
– Геть з дороги,
Гаспидська порода!
Куди прешся попід ноги,
Мало ще города?
Хотів її оминути,
Збутися полуди,
Як ропуха – плиг на руки:
– Вдвох тепліше буде!..

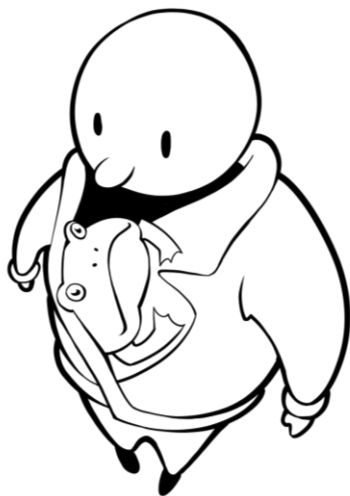
Можна було б на цім слові
Й завершити байку,
Але газда жабі зволив
Влізти під куфайку –
Взяла гору в чоловіка
Доброта природна:
«Що, як зробиться каліка?...»
– Грійся, земноводна!
Рушив далі, надав ходу...
Жаба мирно спала,
Коли інша біля броду
Квакати почала:
– Підберіть й мене, на милість,
Бо збуваюсь духа!..

Газда вчув, як зворушилась
Зі снання ропуха:
– Розвелось вас достобіса! –
Бач, яка нахаба! –
Іди лісом! – правда, вуйку? –
З-під куфайки жаба.

Є, трапляється, охвістя:
Скулить, неборака,
А залізе в тепле місце –
То інакше квака...

14.01.2018р.

ПРИХОДЬ ЗАВТРА!

З церкви дибала Юстина вздовж свого городу,
Глядь – сусідська худобина забрела у шкоду.

Розізлило теє жінку, аж тут інше мливо:
Чоловік у загумінку п'є з сусідом пиво!..

Спинилася. Руки в боки, й милому крізь зуби:
«Най би тя узяли вроки – шуруй в хату, згубо!..»

Сусідові ж:

– Тобі в очі мала би'м сказати,
Та по сповіді не хочу гріхів набирати,

Хоч воно б і вартувало: «Аби ти сказивсі,
І пильніше за товаром, оферма¹, дививсі

Щоби пархи² тя обсіли, і ненза³ забрала –
Та ж пацета гредки з'їли, льоха вталувала!

Щоб носило тебе в небі, й гепнуло об лаву:
Диви – бики сухоребрі сперли всю отаву!

Щоби ті бицяри ріски ув яслах не мали,
А тобі не було й кістки і пси марша грали!

Щоб тя люди щодень клели, 'би-с забув про спокій!
Щоб пляшки тебе трафлели на всі штири боки!» –

Я ті ніц не скажу нині, – грішити не смію, –
Приходь в ранішній годині, то всьо завтра впію!..

18.03.2018р.

¹ оферма — незграба

² пархи — тут в значенні гидкі болячки

³ ненза — тут в значенні біда

**Щиросердна дяка усім,
хто долучився до видання книги, а саме:**

Петру Павловичу Ігнатьєву

м. Тернопіль

Вячеславу Олександровичу Болдирєву

м. Хмельницький

Людмилі Леонідівні Леоненко

м. Хмельницький

ЗМІСТ

ЧИЛІ

Від автора	3
ЧИЛІ	5
КРИЖІ	33
СИНІВСЬКА УВАГА	36
КІТ-МАНДРІВНИК	39
ТИГР І КІТ	45
НАРАДА	55
СВИНІ У МАШИНІ	58
ПО КОЛУ	61
ЇХАВ ҐАЗДА	64

ГАЛИЧАНСЬКІ ПРИТРАПКИ

ПОДЯКА	69
ЗУПИНКА	72
ЧУТКА	73
ВУЙКО	75
ҐАЗДА У ЛЬВОВІ	77
ЗАПРОШЕННЯ	80
ЗНИМКА	82
ЛІК	84
НЕ ПЛУТАЙ!	86
КОВБАСА	87
ВІРА І МІРА	88
СТРАЖДАЛЕЦЬ	91
КЛАДКА	92
ПОКУТА	95
ХОДИТЬ БАБЦЯ...	97
ПРАВДА, ВУЙКУ?	99
ПРИХОДЬ ЗАВТРА!	101

Літературно-художнє видання
ШКАПІЙ Степан Михайлович

ЧИЛІ

Гумореми *і не тільки*

Редактор Анатолій Ненцінський

Коректор Людмила Рудковська

Комп'ютерний набір Степан Шкапій

Обкладинка, ілюстрації Олександр Левчук

Технічний редактор Алла Цюпак

Формат 60x84 1/16.

Ум. друк. арк. 6,3.

Наклад 100. Зам. № 6/2018.

Видавець і виготовлювач ФОП Цюпак А.А.

м. Хмельницький, вул. Ломоносова, 17.

тел. 067 3932668; tzupaka@gmail.com

Свідоцтво про держреєстрацію видавців, виготівників
та розповсюджувачів видавничої продукції
серія XII № 019 від 25.02.2003р.